

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpat și de către avocatul acestuia, Irena Strișco, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Dobrea Andrei Serghei, născut la 23.11.1994, originar și domiciliat în s. Agronomovca, r-nul Ungheni,

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 03.04.2014- 07.07.2014;

instanța de apel: 31.07.2014- 18.03.2015;

instanța de recurs: 22.07.2015 -28.10.2015;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 07 iulie 2014 Dobrea Andrei a fost condamnat în baza art.151 alin.(1) Cod penal la pedeapsă sub formă de 5 (cinci) ani 2 (două) luni închisoare în penitenciar de tip închis, cu calcularea termenului din ziua reținerii acestuia începînd cu data de 26.08.2014.

Măsura preventivă obligarea de a nu părăsi localitatea a fost menținută pînă la intrarea în vigoare a sentinței.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Dobrea Andrei la 06.03.2014, aproximativ la ora 22.30, fiind în stare de ebrietate, aflîndu-se împreună cu tatăl său Dobrea Serghei în casa bunicului său Dobrea Tudor din s. Agronomovca, r-nul Ungheni, în urma unui conflict iscat între el și tatăl său Dobrea Serghei, a luat un cuțit de bucătărie de pe masă și cu acesta i-a aplicat o lovitură în partea dreaptă a coșului pieptului și una în regiunea capului, cauzîndu-i drept rezultat lui Dobrea Serghei, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 51 din 10.03.2014, vătămare corporală gravă periculoasă pentru viață sub formă de plagă înțepată-tăiată

penetrantă a hemitoracelui drept, complicată cu hemopneumotorax pe dreapta, plagă tăiată în regiunea parietală pe dreapta după care a fugit din casă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- *inculpatul Dobrea Andrei*, care a solicitat casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, non-privativă de libertate motivând că însăși partea vătămată nu este de acord cu pedeapsa stabilită lui, însă aceasta nu a fost luat în considerație de către instanța de judecată. Totodată inculpatul a solicitat repunerea apelului în termenul omis deoarece el nu a cunoscut despre dreptul de a contesta sentința, consideră că urma a fi atacată sentința de către avocatul Ion Podaru cu care a avut încheiat contract de asistență juridică.

- *avocatul Strișco Irena* în interesele inculpatului, care a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea lui cu casarea sentinței instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri privind numirea în privința inculpatului a unei pedepse sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În motivarea apelului a invocat că, cu sentința în cauză a luat cunoștință la data de 17.09.2014, consideră că este ilegală, neîntemeiată și pasibilă casării. Mai menționează că în ședința de judecată, inculpatul Dobrea Andrei, a înaintat personal un înscris autentic prin care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, care prevede că inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Mai mult ca atât, partea vătămată Dobrea Serghei, tatăl lui Dobrea Andrei a solicitat în cadrul ședinței de judecată o pedeapsă non-privativă de libertate, deoarece l-a iertat pe feciorul său și nu dorește ca acesta să-și ispășească pedeapsa cu închisoare, însă instanța nu a luat în considerare aceste momente.

Astfel, Dobrea Andrei vina și-a recunoscut-o integral, se căiește sincer de cele întâmplate, deoarece locuia împreună cu tatăl său, erau în relații bune, nu au avut careva neînțelegeri în familie. Acțiunile săvârșite împotriva tatălui Dobrea Serghei s-au soldat din cauza că tatăl i-a aplicat 2 palme peste față. Chiar din declarațiile părții vătămate, reiese că tatăl Dobrea Serghei, a iscat motive de ceartă și nu invers. Astfel, acțiunile lui Dobrea Andrei nu au fost săvârșite cu intenție. De asemenea la locul de trai se caracterizează satisfăcător. Mai mult ca atât instanța nu a luat în considerare faptul că la judecarea cauzei penale, antecedentele penale erau deja stinse, cele 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității erau executate conform certificatului eliberat de către Secția de Probațiune or. Ungheni, însă instanța de judecată a considerat că aceasta reprezintă recidivă și a aplicat prevederile art.34 alin. (1) Cod penal și art. 82 Cod penal. La materialele dosarului sînt anexate dovezi că Dobrea Andrei a recuperat prejudiciul cauzat și a executat pedeapsa, astfel că inculpatului i se poate aplica o pedeapsă conform art. 90 Cod penal.

La 16.09.2014 și respectiv 20.01.2015 sentința instanței de fond a fost contestată cu apel și de către inculpat, care a solicitat admiterea apelului cu repunerea în termen

a acestuia, casarea sentinței din 07.07.2014 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, non privativă de libertate. În motivarea apelului a invocat că, avocatul Ion Podaru care i-a apărat interesele în instanța de fond, urma să conteste sentința, dar ultimul nu și-a onorat obligațiunile. Susține că nu este de acord cu pedeapsa aplicată în privința sa, cu atât mai mult că și partea vătămată a solicitat să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate.

La 04.03.2015 avocatul Irena Strișco în interesele inculpatului, a înaintat apel suplimentar, solicitând aplicarea în privința ultimului a prevederilor art. 79 Cod penal, deoarece ultimul a recunoscut vina, a conlucrat cu organul de urmărire penală, se căiește sincer de cele comise. Partea vătămată în instanța de fond a indicat că nu are pretenții față de inculpat, s-au împăcat și nu dorește să fie privat de libertate. A mai solicitat avocatul repunerea în termen a apelurilor declarate, deoarece în instanța de fond a participat alt avocat și nu cunoaște din ce considerente acesta nu a atacat sentința instanței de fond. Cu copia sentinței din 07.07.2014 a făcut cunoștință la data când a încheiat contract cu inculpatul. Susține că inculpatul nu a știut despre dreptul de a contesta sentința, despre faptul dat a aflat când era deja în penitenciar și atunci a și declarat apel. Inculpatul considera că avocatul care i-a apărat interesele în instanța de fond a contestat sentința primei instanțe, de aceea nu a declarat apel în termen.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 martie 2015 a fost respins ca tardiv apelul declarat de inculpat și ca inadmisibil apelul declarat de avocatul Strișco Irena în interesele inculpatului, fiind menținută sentința fără modificări.

4.1. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel audiind părțile, verificând probele administrate la urmărirea penală și cercetate în instanța de fond, a menționat că, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată a instanței de fond din 07.07.2014, sentința a fost pronunțată în prezența inculpatului și apărătorului acestuia Ion Podaru (f.d.109), ca urmare copia sentinței le-a fost înmînată la 07.07.2014 (f.d.114).

Instanța de apel făcînd trimitere la Recomandarea nr.37 a Curții Supreme de Justiție „Cu privire la pronunțarea hotărîrilor judecătorești în procesul penal” care stipulează că *termenul de exercitare a căii de atac începe a curge de la data pronunțării hotărîrii*, precum și la prevederile pct. 6 al HP CSJ nr.10 din 24.12.2010 pentru modificarea și completarea Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, potrivit căreia *în cazul în care termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 402 Cod de procedură penală, este depășit, adică apelul este declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, instanța de apel este obligată să soluționeze chestiunea privind repunerea în termen a apelului. Dacă întîrzierea a fost determinată de motive neîntemeiate, apelul urmează a fi respins ca tardiv, fără judecarea fondului*, a menționat că nu i-au fost prezentate careva motive întemeiate privind omiterea termenului de apel, iar cele invocate de inculpat precum că nu a știut despre dreptul de

a ataca sentința instanței de fond și că avocatul Ion Podaru urma să conteste sentința din 07.07.2014, nu pot servi ca temei de repunere în termen a apelului.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Strișco Irena în interesele inculpatului, Colegiul penal a reținut prevederile art. 415 alin.(1) pct.1) lit. b) Cod de procedură penală care stipulează că: *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii:*

1) respinge apelul, menținând hotărîrea atacată, dacă:

b) apelul este inadmisibil.

și prevederile art. 401 Cod de procedură penală, care stipulează că:

(1) Pot declara apel:

1) procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă;

2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă.

Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal;

3) partea vătămată, în ce privește latura penală;

4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă;

5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora;

6) orice persoana ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței.

(2) Apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) pct.2)-4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

Totodată la caz instanța de apel a menționat că potrivit prevederilor art. 402 alin.(5) Cod de procedură penală, *dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copiei apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel.*

Raportînd norma vizată la speța dată, Colegiul penal a constatat că apelul declarat de avocatul Strișco Irena în interesele inculpatului a fost depus la data de 24.09.2014, adică peste două luni după pronunțarea sentinței, solicitînd admiterea lui cu repunerea în termen, motivînd prin faptul că cu sentința redactată a luat cunoștință la data de 17.09.2014, iar inculpatul nu a știut despre dreptul de a ataca sentința primei instanțe, ultimul aflînd despre aceasta cînd deja se afla în penitenciar, din care motiv apelul a fost declarat abia la data de 24.09.2014. Reieșind din cele menționate, instanța de apel a reținut că, Dobrea Andrei a fost prezent la pronunțarea sentinței din 07.07.2014, inclusiv și apărătorul acestuia, care au primit copia sentinței în ziua pronunțării, însă nici unul din ei nu a declarat apel în termen.

Astfel, declararea apelului de către avocatul Strișco Irena în interesul inculpatului la data de 24.09.2014, nu cade sub incidența prevederilor art. 401 Cod de procedură penală, respectiv așa cum este declarat de către persoana care nu este titular al dreptului de apel, acesta putea declara apel numai în cazul în care inculpatul ataca sentința în termen.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal a concluzionat că apelul declarat de Strișco Irena în interesul inculpatului urmează a fi respins ca inadmisibil.

5. Împotriva hotărîrii menționate declară recursuri ordinare:

- *inculpatul*, fără a invoca un temei prevăzut de art. 427 Cod penal solicită casarea ei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, inculpatul a indicat că fostul apărător cu care a încheiat contract de asistență juridică pentru a-i apăra interesele în instanța de judecată, nu i-a explicat că a primit 5 ani 2 luni închisoare, mai mult ca atât, chiar dacă la pronunțarea sentinței au fost prezenți atât el cât și avocatul său, nu i s-a explicat de către ultimul că urma să atace sentința în termen de 15 zile în instanța de apel. Consideră că anume apărătorul care i-a apărat interesele în instanța de fond, urma să atace sentința, dar din motive necunoscute, ultimul a omis să-și facă datoria. După pronunțarea sentinței, el a fost eliberat și dacă cunoștea despre dreptul său de a contesta sentința, se folosea de el fără a omite termenul de 15 zile prevăzut de lege. Peste un timp, a fost reținut de colaboratorii de poliție și trimis în penitenciar, iar acest fapt l-a șocat și traumatizat psihic. Aflându-se în penitenciar colegii de cameră i-au explicat că trebuie să scrie apel, din această cauză, depunerea apelului s-a primit tardivă. Toate aceste momente le-a expus și în instanța de apel, însă nu s-a ținut cont de ele.

- *avocatul Strișco Irena*, în interesele inculpatului, de asemenea, fără a invoca un temei prevăzut de art. 427 Cod penal, solicită casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, avocatul a menționat că instanței de apel i-au fost aduse la cunoștință toate momentele legate de declararea apelului de către inculpat, fiind expuse și în recursul ultimului, însă Colegiul penal la emiterea deciziei nu a ținut cont de ele.

Referitor la apelul declarat de ea, a menționat că cu inculpatul a încheiat contract de asistență juridică la 17.09.2014, tot în aceeași zi a făcut cunoștință cu sentința din 07.07.2014 iar la 24.09.2014 a declarat apel asupra ei, știind că a înaintat și inculpatul apel în luna septembrie 2014, prin care a solicitat repunerea lui în termen și admiterea conform cerințelor înaintate. Astfel, în cazul dat, apărătorul a declarat apel după ce inculpatul a scris apel, iar avocatul a declarat și apel suplimentar în care a invocat motive noi de apel. Consideră că instanței de apel i-au fost argumentate temeiurile omisiunii de declarare în termen a apelului.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

Cu referire la recursul declarat de inculpat, Colegiul menționează că conform prevederilor art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecînd cauza în ordine de apel, respinge apelul în cazul în care acesta a fost depus peste termen.*

Conform art. 402 Cod de procedură penală și pct. 6.1. al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau de la data înmînării copiei de pe sentința redactată, dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de recurs consideră, că corect instanța de apel și-a motivat soluția adoptată privind respingerea apelului inculpatului, ca depus peste termen, prin faptul că atât inculpatul cât și avocatul său prezenți la examinarea cauzei în instanța de fond, au primit copia sentinței motivate la 07 iulie 2014 (f.d. 113-114).

În acest aspect se rețin prevederile p. 6 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 30.10.2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, potrivit căruia, *un apel declarat peste termen nu poate fi considerat un apel nedeclarat, astfel încît părții care nu a utilizat apelul în termenul prevăzut de art.402 Cod de procedură penală, nu i se poate îngădi dreptul de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel cu privire la soluția de respingere a apelului ca fiind declarat peste termen. În cazul dat instanța de recurs este obligată să verifice dacă instanța de apel a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.*

Dacă însă, se critică sentința care a rămas definitivă la expirarea termenului de apel, recursul este inadmisibil.

Colegiul penal consideră că concluzia adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, deoarece apelul s-a depus peste termen, or instanța corect a concluzionat că, nu i-au fost prezentate careva motive întemeiate privind omiterea termenului de apel, iar cele invocate de inculpat precum că nu a știut despre dreptul de a ataca sentința și că avocatul Ion Podaru urma să o conteste, nu pot servi ca temei de repunere în termen a apelului.

Totodată aceleași motive sunt cuprinse și în textul recursului inculpatului pe care Colegiul penal le consideră declarative, or atât în cadrul urmăririi penale, în prezența avocatului (f.d. 69), cât și în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, ședința din 30.06.2014 (f.d.102), inculpatului i-au fost explicate drepturile și obligațiile prevăzute de art. 66 Cod de procedură penală, dreptul de a ataca, în modul stabilit de lege, sentința instanței pe cale ordinară de atac fiind prevăzut de art. 66 alin.(2) pct. 27) Cod de procedură penală, la ce ultimul a răspuns instanței de judecată că drepturile și obligațiile îi sunt clare. Mai mult ca atât, în ședința instanței de fond din 07.07.2014, odată cu pronunțarea dispozitivului sentinței și înmînarea copiei sentinței, participanților la proces, de către președintele ședinței de judecată, le-a fost explicat modul și termenul de atac al sentinței.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Irena Strișco în interesele inculpatului, Colegiul penal menționează că potrivit dispoziției art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, *cererea de recurs trebuie să conțină motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărîrii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală invocate în recurs și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată.*

Instanța de recurs indică, că potrivit art. 401 Cod de procedură penală în coroborare cu art. 421 Cod de procedură penală, recurs ordinar poate declara și avocatul, în numele inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 70 alin.(1) Cod de procedură penală.

În speță, Colegiul reiterează, că instanța de apel corect a respins ca inadmisibil apelul avocatului Irina Strișco în interesele inculpatului, or declararea apelului de către avocat la 24.09.2014 în situația în care inculpatul a declarat apel la 17.09.2014, cu încălcarea termenului legal prevăzut de lege, nu cade sub incidența prevederilor art. 401 CPP RM, astfel fiind declarat de către persoana care nu este titular al dreptului de apel, avocatul putînd declara apel numai în cazul în care inculpatul declara apel în termen.

Este de menționat că, verificarea corectitudinii sesizării instanței de apel presupune că instanța urmează să verifice dacă sentința atacată este supusă apelului potrivit legii, dacă cererea de apel aparține unei persoane care este titular legal al dreptului de apel, dacă cererea de apel a fost declarată în termenul legal. În cazul în care apelul este inadmisibil sau tardiv, judecata nu mai are loc, întrucît instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Prin urmare, în cazul în care apelul, cît și recursul este declarat de persoana căreia nu-i aparține acest drept, ținînd cont de prevederile art.70 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, atît apelul, cît și recursul declarat se consideră inadmisibil, din motiv că cererea a fost depusă de către o persoană care nu poate fi considerată ca titular legal al dreptului respectiv, astfel încît se impune soluția respingerii pe acest temei a recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel drept legală și întemeiată.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, hotărîrea atacată fiind legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpat și de către avocatul acestuia, Irena Strișco, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 martie 2015, în cauza penală în privința lui Dobrea Andrei, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 11 noiembrie 2015.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun